

contribution may be paid once upon conclusion of the insurance contract or rescheduled. In case of deferred payment, the contributions from the insurance premium are paid within the term stipulated in the insurance contract. In case of non-payment of the deferred contribution from the insurance premium, the insurer may reduce the sum insured, amend the contract or terminate it.

The insured is obliged to pay the additional installments in case of deferred payment of the insurance premium within the terms specified in the policy. It is the duty of the insured to maintain the insured property in good condition, to use it according to its purpose and to manage it with the care of a good owner. It is necessary to comply with all statutory safety requirements as well as the prescriptions of the designer, contractor, manufacturer and the insurer. Upon occurrence of an event covered by the insurance policy, the insured is obliged to take all measures to rescue the surviving part of the property, as well as to inform the insurer of the incurred damages within a term set forth in the general terms and conditions of the insurance.

The insurance indemnity is equal to the amount of the damage, at the date of the occurrence of the insured event, but not more than the sum insured for the respective property. A key point in the liquidation process is to identify the damage. If necessary, the insurer will attract an expert to provide expertise. Compensation is determined depending on the ratio between the insured amount and the actual / replacement value of the lost or damaged property. If the insurance contract is concluded in the form of a "first risk" insurance, the liability of the insurer is for the full amount of the damage in so far as it does not exceed the insured amount of the damaged property. The assessment of damages shall be made at the date of occurrence of the insured event by one of the following methods: at prices determined by the insurer; Expert valuation of an expert used by the insurer; Through the outsourcer's assignment by the insurer and on the basis of an invoice submitted by the insured for a repair carried out with his own funds. The amount of compensation for one or all events during the term of the insurance may not exceed the insurance amount for the specific property recorded in the policy. The Insurer shall not owe any compensation for constructive or design changes, additions or improvements made to the repair of the damaged property.

Список использованных источников:

1. Ерусалимов, Р., Василев, В., Панева, А., Митков, М., Нинова, В. Въведение в застраховането. В.Търново: Фабер, 2015.
2. Ерусалимов, Р., Митков, М. Застрахователни продукти. Свищов: Ценов, 2016.
3. Василев, В, Митков, М. Общо застраховане. Свищов: Ценов, 2016.

Наконечна А. В.⁵⁹

ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Розвиток економіки держави залежить від стійкого й ефективного функціонування підприємств як у сучасних умовах, так і в майбутньому. Разом з тим ринковому середовищу притаманна невизначеність, яка загострюється трансформаційними процесами економічної системи і посилюється загальносвітовими чинниками й тенденціями розвитку, які впливають на вітчизняні суб'єкти господарювання. Внаслідок цього в сучасних умовах ринкових перетворень, на етапі поглиблення ринкових трансформацій та переходу України до розвитку економіки на основі парадигми стабільного соціально-економічного розвитку суспільства стає актуальним питання формування механізму стійкого розвитку підприємств в умовах невизначеності економічного середовища [1].

⁵⁹ к.т.н., доцент, доцент кафедри маркетингу та практичного підприємництва ПВНЗ «Європейський університет»

Зростання динамічності кон'юнктури національного та світового ринків, постійні зміни у законодавстві, організаційно-правових формах та формах власності підприємств, надзвичайно швидкі темпи науково-технічного прогресу, підвищення рівня конкуренції у глобальних масштабах тощо є факторами, які безпосередньо впливають на підприємницьку діяльність підприємств і підтверджують значну різноманітність та мінливість середовища, яке часто змінюється зовсім не на користь суб'єкта господарювання. Підприємства, які діють в умовах невизначеності і ризику, потрапляють у непередбачувані ситуації. Коливання економічної активності, криза у реальній економіці та фінансовій системі України й інших країн світу істотно вплинули на стійкість роботи суб'єктів господарювання, продемонстрували їхні слабкі сторони, неготовність, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання існуючих труднощів. Внаслідок цього багато з них опинились на межі банкрутства і сьогодні вирішують питання забезпечення їхнього подальшого функціонування. І лише незначна частка підприємств ставить перед собою мету виживання із орієнтацією на подальший розвиток та власні ресурси, адже ймовірність державної підтримки у такій надзвичайно складній ситуації є низькою [2].

Виходячи з наведеного вище, актуальним є питання розробки та використання у практиці вітчизняних підприємств такої системи менеджменту, яка б ставила за головну мету та спроможна була забезпечити стійке і максимально ефективне функціонування суб'єкта господарювання у поточний період часу, а також створити високий потенціал його розвитку на перспективу.

На підприємництво в Україні впливають як макроекономічні фактори (на рівні держави), так і мікроекономічні фактори (на рівні підприємства) (табл. 1).

Таблиця 1

Проблеми розвитку підприємництва в Україні

Макрорівень	Мікрорівень
1. Недостатній контроль з боку держави за діяльністю монополістів.	1. Недостатній рівень платоспроможності підприємств.
2. Недосконалість механізму кредитування.	2. Застарілість основних засобів.
3. Високий рівень тінізації економіки.	3. Відсутність ефективного моніторингу внутрішнього і зовнішнього середовища.
4. Недосконала нормативно-законодавча база.	4. Низький рівень інноваційної активності вітчизняних підприємств.
5. Невизначеність ринкового середовища.	5. Недостатня увага до проблем якості.
6. Значна конкуренція у галузях.	6. Низька мотивація персоналу підприємств.
7. Значний вплив політичних факторів.	

Звичайно неможливо одразу ліквідувати усі фактори та покращити стан підприємництва в Україні, але з позицій самих підприємств можна намагатись зберігати свій працездатний стан із досягнення запланованих результатів при різних зовнішніх впливах. Тому головними завданнями, які повинні бути вирішені в першу чергу, є: виявлення процесу самоорганізації системи, побудова моделі її самовідновлення; розробка механізму стійкого розвитку підприємства; визначення основних напрямів стійкого розвитку підприємства.

Основними варіантами розвитку підприємства є: внутрішнє зростання за рахунок використання власних ресурсів; злиття, поглинання інших господарюючих суб'єктів з метою збільшення ресурсів та виходу на нові ресурсні ринки та ринки збуту; перерозподіл внутрішніх ресурсів, зосередження їх на пріоритетних напрямках діяльності; припинення здійснення неефективних напрямків діяльності, не забезпечених ресурсами; відокремлення, передача видів діяльності, не забезпечених ресурсами, іншим виконавцям на договірній основі, через продаж або виділення активів [3].

Слід зазначити, що вибір варіанту розвитку тісно пов'язаний із цілями, які стоять перед підприємством.

Якщо переслідуються цілі розвитку організаційних характеристик підприємства, відповідними напрямками дій їх досягнення є:

1. Постійне удосконалення структури управління.
2. Підвищення гнучкості.
3. Реорганізація.

4. Реструктуризація.
5. Створення організації, побудованої «вершиною донизу».
6. Децентралізація управління, делегування відповідальності.
7. Створення інноваційної структури.
8. Результатна департаментизація, формування дивізіональних організацій з виділенням незалежних підрозділів.
9. Створення міжфункціональних команд, використання горизонтальних зв'язків, інформаційних технологій.
10. Створення мережі альянсів, партнерств, оболонкових, віртуальних організацій [3].

Якщо за мету розглядається зниження операційних витрат, необхідними заходами будуть: активізація інноваційної діяльності; удосконалення продукції, технології, методів роботи, обліку та контролю; підвищення якості продукції, послуг; підвищення кваліфікації працівників; створення нової моделі бізнесу, що ґрунтується на розподілі робіт, функцій та передачі їх зовнішнім виконавцям.

У випадку, коли метою є соціальний розвиток підприємства, потрібними є: створення єдиного статусу для всіх працівників, рівність у відносинах; соціальне партнерство; Пропаганда прямого зв'язку між інтересами працівника та підприємства; установлення тотожності інтересів власника та найманого працівника; рівність у можливостях просування по кар'єрних сходах; турбота про потреби працівників; соціальні заходи, спрямовані на матеріальну та нематеріальну стимуляцію працівників; підвищення професіоналізму працівників, менеджерів.

На підприємстві, як у будь-якому соціальному середовищі, нерідко зустрічаються випадки конфліктів інтересів: власників, менеджерів, працівників. Для зближення їхніх цілей можна застосовувати такі дії: створення індивідуалістичної організації; розвиток та навчання персоналу; розвиток співробітництва; створення єдиного корпоративного духу; делегування відповідальності; розвиток системи мотивації.

Якщо метою є розвиток соціального партнерства, потрібними діями будуть: 1. Укріплення суспільного іміджу підприємства. 2. Створення сприятливого соціального середовища. 3. Поліпшення екологічної обстановки.

Зміцнення конкурентних позицій тісно пов'язане з розвитком зовнішніх господарських зв'язків. Відповідні заходи будуть передбачати [3]: 1. Розвиток зв'язків зі споживачами. 2. Розвиток каналів розподілу продукції. 3. Вертикальна інтеграція. Розвиток зв'язків із постачальниками. 4. Розширення ринку, регіональна експансія в результаті організації стратегічного партнерства (інтеграції, диверсифікації). 5. Розвиток наукового партнерства.

Таким чином, для того, щоб бути конкурентоспроможними в сучасних умовах, підприємства повинні володіти гнучкими засобами адаптації до мінливого зовнішнього середовища та вміти пристосовуватися до зміни економічних умов.

Список використаної літератури:

1. Гончаренко О.М. Формування механізму стійкого розвитку підприємства в умовах невизначеності економічного середовища: Автореферат дисертації на здобуття доктора економічних наук / О.М. Гончаренко. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2014. – 45 с.
2. Фещур Р.В., Баранівська Х.С. Економічна стійкість підприємства – становлення понятійного базису / Р.В. Фещур, Х.С. Баранівська. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18804/1/59-284-290.pdf>.
3. Сучасні тенденції розвитку підприємств. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.trn.ua/articles/4724/>.